

TRAJECTWERKING WERKT

73% stroomt uit

INLEIDING

In 1999 startte de VDAB met de trajectwerking: alle stappen van begeleiding en opleiding werden geïntegreerd in één traject, op maat van de werkzoekende. De uiteindelijke doelstelling is de inschakeling in de arbeidsmarkt.

Het traject dat een werkzoekende doorloopt, bestaat uit één of meerdere combineerbare modules, al naargelang de vaardigheden en de kennis van de werkzoekende. De verschillende stappen (modules) die kunnen ingezet worden zijn de volgende:

- **Module 1:** basisdienstverlening, “de instap”;
- **Module 2:** trajectbepaling en diagnosestelling (screening);
- **Module 3:** sollicitatietraining en -begeleiding;
- **Module 4:** beroepsspecifieke opleiding;
- **Module 5:** persoonsgerichte vorming;
- **Module 6:** opleiding en begeleiding op de werkvloer;
- **Module 7:** trajectbegeleiding en -opvolging.

Elk traject bestaat minimum uit module 2 (screening) en 7 (trajectbegeleiding en -opvolging). De modules 3 tot 6 worden aangeboden naargelang de behoefte.

In de topic van maart 2000 werd het eerste jaar trajectwerking (1999) toegelicht. Nu is 2000 aan de beurt. De trajectwerking anno 2000 bande de kinderziekten: de samenwerking tussen de verschillende diensten verliep vlotter, de screening van de werkzoekenden is geoptimaliseerd, de trajectbepaling verfijnd en het opleidingsaanbod bijgestuurd.

De resultaten van de trajectwerking in 2000 omvatten drie luiken:

- Trajecten;
- Modules;
- Uitstroomresultaten.

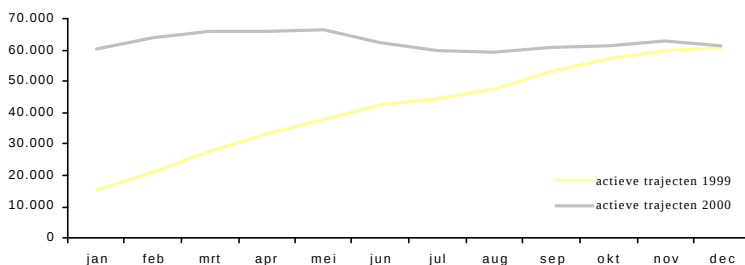
TRAJECTEN

122.953 trajecten in 2000!

Er zijn **122.953 actieve trajecten** in 2000: respectievelijk 63.428 **nieuw** opgestarte trajecten en 59.525 trajecten die gestart zijn in 1999 en **verder liepen** in 2000.

Een andere indeling van de trajecten is de opsplitsing **actieve en passieve trajecten**. Eind december tellen we 61.360 passieve trajecten, dit zijn trajecten die in de loop van 2000 zijn afgesloten. Het aantal actieve trajecten per eind december is met 61.593 quasi gelijk.

Evolutie actieve trajecten

Om de werkbelasting (**caseload**) stabiel te houden moet het aantal afgesloten trajecten op jaarbasis ongeveer gelijk zijn aan het aantal nieuw opgestarte trajecten. De volgende grafiek illustreert de evolutie van de caseload sinds de opstart van de trajectwerking. In de loop van 1999 werd de caseload min of meer gestabiliseerd rond een gemiddelde van ongeveer 63.000 trajecten.

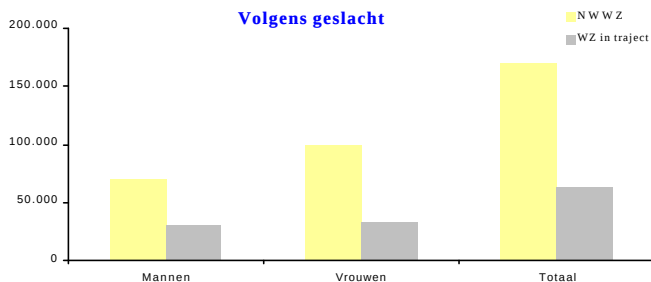
De **gemiddelde duurtijd** van de afgesloten trajecten in 2000 bedraagt **331 dagen**.

Profiel werkzoekenden in traject

Via ventilering naar geslacht, scholing, leeftijd en nationaliteit schetsen we het profiel van de werkzoekenden in de nieuw opgestarte trajecten in 2000.

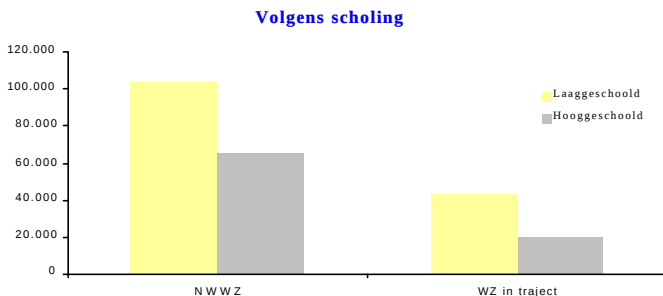
❑ Geslacht: meer vrouwen

53% (33.580) van de nieuwe trajecten in 2000 betreffen vrouwen. Ter vergelijking, 58% van de NWWZ (december 2000) zijn vrouwen.

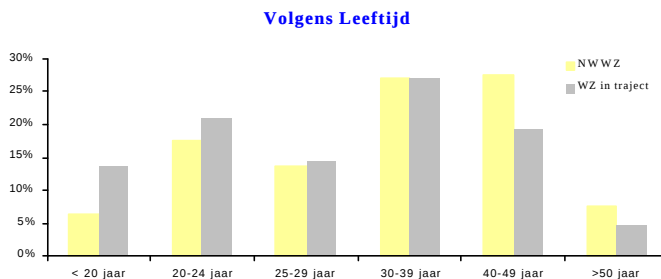
❑ Scholing: hulp voor laaggeschoolden

De doelgroepwerking binnen de trajectwerking richt zich in de eerste plaats op laaggeschoolden: 68% van de werkzoekenden in nieuwe trajecten zijn laaggeschoold, hun aandeel in de NWWZ-populatie is met 61% minder groot.

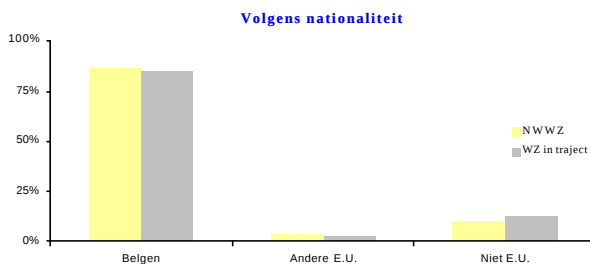
❑ **Leeftijd: meer aandacht voor jonge NWWZ**

Opvallend is het groot aandeel van werkzoekenden jonger dan 25 jaar. Het inschakelingsplan¹ zorgt voor een continue instroom van laaggeschoolde jongeren. De leeftijdsklasse 25-39 jaar daarentegen is opgenomen in de trajectwerking à ratio van hun aanwezigheid in de werkzoekendenpopulatie. De leeftijdsklasse boven de 40 jaar is dan weer ondervertegenwoordigd in de trajectwerking.

❑ **Nationaliteit: niet EU'ers licht oververtegenwoordigd**

Werkzoekenden afkomstig uit niet-EU-landen zijn licht oververtegenwoordigd.

¹ Het inschakelingsplan is een federale maatregel met als doelstelling:

- het verhogen van de kansen van de werkzoekende op de arbeidsmarkt via een specifieke en intensieve begeleiding en/of opleiding;
- maximale toeleiding van de werkzoekende naar tewerkstelling en in het bijzonder naar de federale startbanen.

Het inschakelingsplan richt zich tot jongeren (<25 jaar), die maximum drie maanden ingeschreven zijn bij de VDAB en die niet beschikken over een diploma of getuigschrift van hoger secundair onderwijs.

Soorten trajecten in 2000

Tijdens de screening maakt de trajectbegeleider in samenspraak met de werkzoekende een trajectplan. Hierna maken we een indeling van de afgesloten trajecten in 2000 volgens het modulebereik.

➤ Geen traject aangewezen

Een traject bestaat minimaal uit module 2 en module 7. De screening tijdens module 2 kan ook uitwijzen dat het tijdelijk (of definitief) niet aangewezen is een traject op te starten. Voornaamste redenen zijn o.a. tewerkstellingsperspectieven op korte termijn, sociale en familiale omstandigheden, fysieke problemen enz... In 2000 tellen we 16.429 modules 2 waarna er geen traject werd opgestart.

➤ Opvolging sollicitatiegedrag (trajecten met module 2 en 7)

De screening kan uitwijzen dat de werkzoekende arbeidsmarktrijp is. De consulent zal dan enkel gedurende 6 maanden het sollicitatiegedrag van de werkzoekende opvolgen. De intensiteit van de opvolging gebeurt op maat van de werkzoekende. Van de afgesloten trajecten, tellen we 25.256 dergelijke trajecten. Dit is 41% van het totaal aantal afgesloten trajecten. De **gemiddelde duurtijd** van deze trajecten bedraagt **260 kalenderdagen**.

➤ Trajecten met inbegrip van een module 3-6 (naast module 2 en 7)

36.104 of 59% van het aantal opgestarte trajecten bevat één of meerdere modules 3 tot en met 6.

Trajecten met 1 van de modules 3-6:

- Het meest voorkomend zijn trajecten met enkel een beroepsspecifieke opleiding (module 4). Dit kan inhouden dat de werkzoekende een relatief korte bijscholing of een vervolmakingscursus volgt of een volledig nieuw beroep aanleert. In totaal tellen we 10.422 dergelijke trajecten.
- Trajecten met enkel een opleiding of begeleiding op de werkvloer (module 6) zijn eveneens kwantitatief belangrijk: 3.968. De individuele beroepsopleiding (IBO) levert het leeuwenaandeel.
- Een aantal werkzoekenden heeft geen behoefte aan een beroepsspecifieke opleiding, maar wel aan een sollicitatietraining of begeleiding (module 3): 3.214.

- Trajecten met enkel een module 5, persoonsgerichte vorming, zijn zeldzamer: 1.273 trajecten. Trajecten waarbij enkel een opleiding Nederlands voor anderstaligen is voorzien zijn hier het type voorbeeld.

Frequente combinaties van modules 3-6 zijn:

- Trajecten met een beroepsspecifieke opleiding (module 4) gevolgd door een opleiding of stage op de werkvloer (module 6): 3.147 trajecten.
- Trajecten met een beroepsspecifieke opleiding (module 4) en een sollicitatietraining (module 3) al of niet geïntegreerd in module 4: 1.776.
- Trajecten met een combinatie van een sollicitatietraining en een begeleiding of opleiding op de werkvloer: 1.099. Een exemplarisch voorbeeld is Wep-plus: de werkzoekende wordt tijdens zijn tewerkstelling van 1 jaar begeleid en krijgt op het einde van de tewerkstelling een sollicitatietraining.

Deze trajecten hebben een **gemiddelde duurtijd van 380 kalenderdagen**.

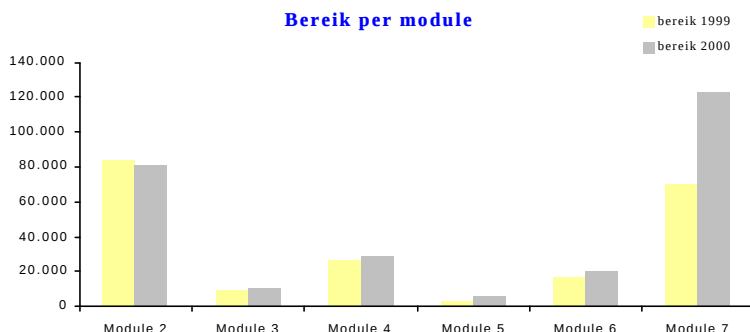
Modules

Bereik

Met bereik wordt het aantal werkzoekenden bedoeld die één of meerdere acties in een bepaalde module volgde. Voor 2000 is het bereik per module als volgt:

	Module 2	Module 3	Module 4	Module 5	Module 6	Module 7
Bereik	81.102	10.205	28.760	5.561	19.683	122.953

Met uitzondering van module 2, werden er per module meer werkzoekenden bereikt in 2000.

Voornamelijk module 5 werd uitgebouwd; het bereik steeg met 78% in vergelijking met 1999. De vraag vanuit de trajectbegeleiding leidde tot het oprichten van nieuwe opleidingen persoonsgerichte vorming en het vergroten van het aanbod van bestaande opleidingen.

In 1999 werd voornamelijk aandacht besteed aan het opstarten van trajecten, wat het hoge bereikcijfer voor module 2 verklaart. Het overgrote deel van de opgestarte trajecten in 1999 liep verder in 2000. Dit verklaart waarom er minder screenings of trajectbepalingen gebeurden in 2000 (dalend bereik module 2).

Tevens verklaren deze trajecten in overdracht de enorme stijging van het bereik in module 7.

Acties

Na het aantal bereikte werkzoekenden per module, bekijken we nu het aantal uitgevoerde acties per module in 2000 en vergelijken we met 1999.

Het aantal acties per module is groter dan het bereik per module aangezien één werkzoekende meerdere acties binnen een zelfde module kan volgen.

Module 2 - Trajectbepaling en diagnosestelling

De volgende acties werden gerealiseerd:

	Acties 1999	Acties 2000	Vershil 1999/2000 in %
<u>Algemene screening:</u>			
Kwalificerende intake	87.238	77.037	- 11,7 %
<u>Gespecialiseerde screening</u>			
Oriëntatiecentrum	2.981	3.161	+ 6 %
Psychologisch onderzoek	3.831	5.804	+ 51,5 %
Medisch onderzoek	3.551	4.274	+ 20,4 %
Profielbepaling	5.492	8.299	+ 51,1 %
Infosessies	10.286	15.196	+ 47,7 %
Vooropleiding	1.295	2.247	+ 73,5 %
Totaal gespecialiseerde screening	27.436	38.981	+ 42,1 %

Zoals hierboven reeds vermeld bij het bereik van module 2, werden minder algemene screenings of trajectbepalingen afgenomen in de loop van 2000. Wel werden er voor een kleiner aantal werkzoekenden, meer gespecialiseerde screenings doorgevoerd.

Module 3 - Sollicitatietraining en -begeleiding

	Acties 1999	Acties 2000	Vershil 1999/2000 in %
Sollicitatietrainingen:	8.065	9.038	+ 12,1 %
Sollicitatiebegeleidingen:	3.243	2.947	- 9,1 %

Het aantal bereikte werkzoekenden in module 3 en het aantal sollicitatietrainingen is gestegen. Het aantal begeleidingen (praktijkgedeelte) daarentegen is teruggelopen. Sollicitatietrainingen worden op 2 manieren georganiseerd. Er zijn trainingen die geïntegreerd zijn binnen module 4 of 5. Deze geïntegreerde trainingen worden meestal niet gevolgd door een sollicitatiebegeleiding. De sollicitatietrainingen die los van andere modules worden gegeven, worden in principe gevolgd door een praktijkgedeelte, een sollicitatiebegeleiding. De stijging van het bereik in module 3 situeert zich dus bij de geïntegreerde sollicitatietrainingen.

Module 4 – Beroepsspecifieke opleiding

	Acties 1999	Acties 2000	Vershil 1999/2000 in %
Bewaking	270	278	3,0 %
Bouw	2.293	2.305	0,5 %
Confectie	344	331	- 3,8 %
Diamant	51	56	9,8 %
Horeca	705	643	- 8,8 %
Hout	196	216	10,2 %
Koeltechnieken	8	17	112,5 %
Metaal	1.928	1.841	- 4,5 %
Social profit	3.901	4.718	20,9 %
Telematica	95	87	- 8,4 %
Textiel	121	142	17,4 %
Zwaar vervoer	757	790	4,4 %
Tertiaire sector	13.300	15.937	19,8 %
Andere secundaire sector	1.120	1.272	13,6 %
Haven – maritieme – expeditie	446	690	54,7 %
Heftruckbestuurder	1.104	1.229	11,3 %
Industriële automatisering	989	1.720	73,9 %
Taxibedrijven	217	243	12,0 %
Elektriciteit	279	188	- 32,6 %
Professionele schoonmaak- technieken	926	803	- 13,3 %
Autobus en autocar	234	232	- 0,9 %
Grafische technieken	634	730	15,1 %
Totaal	29.918	34.468	15,2 %

Module 5 – Persoonsgerichte vorming

	Acties 1999	Acties 2000	Vershil 1999/2000 in %
Algemene vorming:	1.051	2.055	+ 95,5 %
Geïntegreerde persoonsgerichte vorming:	122	260	+ 113,1 %
Nederlands voor anderstaligen	1.883	3.516	+ 86,7 %
Totaal	3.056	5.831	+ 90,8 %

In 2000 is module 5 sterk uitgebouwd. Attitudevorming, assertiviteit, communicatie en kennis van de arbeidsmarkt verruimen de arbeidsmarktkansen van werkzoekenden. Net zoals bij de sollicitatietrainingen zijn deze opleidingen deels geïntegreerd in de beroepsspecifieke opleidingen.

Het aantal opleidingen Nederlands voor anderstaligen is, onder druk van de toegenomen vraag, gevoelig uitgebreid.

Module 6 – Opleiding en begeleiding op de werkvloer

	Acties 1999	Acties 2000	Vershil 1999/2000 in %
Sociale werkplaatsen	331	914	+ 176,1 %
Invoegbedrijven	48	48	0,0 %
WEP plus	4.418	3.720	- 15,8 %
Individuele beroepsopleiding	4.123	5.094	+ 23,6 %
Stages	4.800	7.129	+ 48,5 %
Totaal	13.720	16.905	+ 23,2 %

Binnen de trajectwerking is geopteerd om zoveel mogelijk werkzoekenden praktijkervaring te laten opdoen op de werkvloer, al dan niet voorafgegaan door een beroepsspecifieke opleiding. Vandaar dat binnen module 6 het aantal acties met een vierde is toegenomen.

Uitstroombesultaten

De finale toetssteen is de uitstroom.

In geval er geen acties binnen module 3-6 gevolgd worden, gebeurt de uitstroombmeting 6 maanden na het beëindigen van module 2. Dus nadat het sollicitatiegedrag 6 maanden werd opgevolgd, wordt er nagegaan of de betreffende werkzoekende nog ingeschreven is als NWWZ.

Bij trajecten met inbegrip van modules 3-6, worden de sollicitaties van de werkzoekende opgevolgd gedurende 6 maanden nadat alle acties binnen module 3 tot 6 beëindigd zijn. De uitstroombmeting gebeurt ook hier op het einde van die 6 maanden.

In 2000 kwamen in totaal 56.536 trajecten in aanmerking voor uitstroombmeting. 73,3 % van de betreffende werkzoekenden was op het moment van uitstroombmeting niet meer ingeschreven als niet-werkende werkzoekende. De gunstige conjunctuur ondersteunde deze mooie cijfers.

In 1999 kwam maar een beperkt aantal trajecten van korte duur in aanmerking voor uitstroombmeting. De uitstroombpercentages zijn van dezelfde orde als die van 2000.

Resultaten per uitstroombdoelgroep

	Aantal afgesloten trajecten 1999	% uitgestroomd 1999	Aantal afgesloten trajecten 2000	% uitgestroomd 2000
< 1 jaar werkloos en geen moeilijke doelgroep ²	2.831	84,2 %	8.678	85,2 %
< 1 jaar werkloos en moeilijke doelgroep ²	4.261	75,0 %	13.652	75,0 %
Tussen 1 en 2 jaar werkloos	4.082	67,6 %	21.884	70,3 %
> 2 jaar werkloos	2.527	69,0 %	12.322	68,5 %
Totaal	13.701	73,8 %	56.536	73,3 %

² Moeilijke doelgroep = laaggeschoolde werkzoekenden of werkzoekenden met onvoldoende kennis Nederlands of met bepaalde deficiënties of onvoldoende beroepsspecifieke kwalificaties.

We varen op kruissnelheid

Na de start in 1999, kwam de trajectwerking in 2000 op kruissnelheid: de caseload stabiliseerde op ongeveer 63.000 trajecten, met een gemiddelde duurtijd van 331 dagen.

In vergelijking met de NWWZ-populatie zijn er relatief iets meer mannen, laaggeschoolden en werkzoekenden afkomstig uit niet EU-landen opgenomen in traject. Het federale inschakelingsplan brengt mee dat jongeren oververtegenwoordigd zijn. Vanaf de leeftijd van 40 jaar, tellen we relatief minder werkzoekenden in de trajectwerking.

Naar modulebereik zien we dat voornamelijk het aanbod aan persoonsgerichte vorming (module 5) in 2000 werd uitgebreid en (in iets mindere mate) het aanbod aan opleidingen of begeleidingen op de werkvloer.

Het aantal gescreende werkzoekenden daalde lichtjes in 2000. Wel tellen we beduidend meer gespecialiseerde screeningsacties. Diepgaandere screening, oriëntatie en informatie resulteert in een adequatere trajectbepaling.

Uit deze screeningsacties blijkt dat voor een 20 % van de werkzoekenden het tijdelijk of definitief niet aangewezen is om een traject op te starten en dat de helft van de werkzoekenden behoefte heeft aan een opleiding of training (module 3-6).

Mede dankzij de gunstige conjunctuur, zijn de uitstroomresultaten zeer positief. 73 % is na 6 maanden opvolging niet meer ingeschreven als NWWZ.